

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm VI. Cùm aliquibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

Excipiendæ tamen 1. sunt causæ criminales, quibus agitur de vita aut corporis integritate, in his arbitror, executorem parere non posse, si sciat Reum reipsa innocentem, & ex falsis allegationibus condemnatum fuisse. vti docui *l. 3. tract. 6. c. 2. q. 1. in fine.*

2. Excipiendû, Si sententia lata non tantum iniusta sit, sed etiam indubitatè nulla siue irrita, tunc executioni mandari non debet, cum sententia nulla, non sit sententia, nec transferat in rem iudicatam, vti habetur in *l. 4. ff. de re iudicata. condemnatum accipere debemus eum, qui ritè condemnatus est, vt sententia valeat; & notat Abb. hic n. 5.*

Porro tamen si executor merus, seu cui vt ministro ac nuntio executio mandata est, nullam cognitionem causæ habeat, idè que si ea non præcesserit, & aliquid coram ipso à partibus probabiliter opponatur, executione supersedere debeat; ac similiter, si iustus fuerit aliquem in possessionem mittere, & eam vacuam non reperiat, aut possessor absens sit, vel præfens recedere nolit, non possit eum exturbare, sicut *Innoc. notat in c. Cum olim. 2. n. 2. de privilegiis. Argumento l. ult. Cod. Si per vim.* attamen si sententia præsentibus partibus lata sit super possessione alteri tradenda, tunc elapso decennio executor merus, seu nuntius, qui missus est ad possessionem tradendam, mandatum exequi poterit, etiã absente, aut repugnante possessore, dummodò scandalum aut maioris mali periculum non timeatur. & ita docet *Innoc. citato loco. Abb. hic n. 7. Alex n. 13.* & consentit *Gl. in c. ult. §. Caterum. verb. Commissum. de off. delegati,* quod merus executor coërcitionem habeat, (videlicet facti) ita vt impedientes repellere possit, quod verò addit de excommunicatione infligenda, id nisi commissum sit, non videtur esse verum, cum ea iurisdictionem requirat, quam executor merus non habet.

7. Restat quæstio vtrum Iudex parti, pro qua lata est sententia, executionem committere possit, vt v. g. propriâ auctoritate possessionem ingrediatur, affirmat *Gl. in l. Meminerint. 6. verb. Sed quid si Iudex. C. vn.*

de vi. Quia etiam per partium conventionem ita constitui potest. *l. 3. C. de pignoribus. juncta Gl. recepta. verb. Debent.* & vera est responsio cum duabus limitationibus. Prima est, dummodò possessionem ex pacto, aut Iudicis concessione capere volens, resistentem non reperiat pristinum possessorem, aliàs ob scandalum vitandum abstinere debet, & Iudicis auctoritatè implorare, *juxta Reg. 136. ff. Non est singulis concedendum, quod per Magistratum publicè potest fieri, ne occasio sit maioris tumultus faciendi.*

Altera est: Dummodò causæ cognitio necessaria non sit; nam nemo in propria causâ Iudex esse potest. *l. vn. Cod. Ne quis in propria causa, & tradit Abbas hic n. 11.*

Veruntamen si debitor constituisset, se precario possidere velle rem loco creditoris, ita vt iurisdictione possessio translata fuerit (*juxta l. Certè. 6. ff. de precario, is qui rogavit,* vt precario in fundo moretur, non possidet, sed possessio apud eum, qui concessit, remanet) hoc casu creditor precario possidentem deiciendo, vim inferre non censetur, sed possessionem suam contra violentum detentorem potius defendere, sicut *Bart. notavit in cit. l. 3. de pignoribus.* & sequitur hinc *Abbas n. 15.*

CAPITVLVM VI.

Cum aliquibus.

PARAPHRASIS.

Si res quoad dominium, vel quasi dominium petitori adjudicata fuerit, ad executionem sententiæ non sufficit, si condemnatus pignora dare velit, sed requiritur, vt ipsam possessionem transferat.

SUMMARIUM.

1. *Condemnatus actione reali compelli debet ad rei vna cum fructibus possessionem tradendam, & quidem in continenti, si sententiam Iudicis accepit, vel post decem dies, si appellatum non sit.*
2. *Limitatur.*
3. *In personalibus debitis condemnato quadri-mestri tempore ad solutionem conceditur.*

4. Quo

4. *Quo modo ab executore possessio rei tradenda ex primo aut secundo iudicis decreto.*

NOT. Vn. Condemnatus actione reali compelli debet, ad rei vnà cum fructibus possessionem tradendam, & quidem in continenti, si sententiam Iudicis acceptauit, siue pariturum se dixit, alioquin post decem dies, si appellatum non sit, sicuti *Gl. tradit in c. Quarenti. 26. verb. Quadrimestre. de off. delegati. gl. Institut. de off. Iud. §. Etsi in rem. verb. in presenti*, neque censendus est soluere, aut rem restituere, qui pignora pro solutione offert, & accommodari hoc potest, quod habetur in *c. 1. De eo, qui mittitur, & c.* quòd voluntas sola non sufficit, ubi factum requiritur.

Excipe. Si possessor statim restituere non possit, tempus ei determinabitur, intra quod restitutio fieri debeat, ita tamen, vt interim caueat per fidei iussores aut pignora, secundùm *Gloss. marginal. in cit. c. quarenti*. Porro in personalibus debitis condemnato, quadrimestre tempus ad solutionem concedi, dictum est in *eod. c. quarenti*.

Alium sed minùs conuenientem intellectum huius Capituli affert *gl. hic.* quod ad prætorium pignus non sufficiat, si actor verbo tenus mittatur in possessionem rerum propter contumaciam Rei conuenti, sed opus sit vt actu tradatur ei possessio, causa custodia, sicuti dixi *ist. De eo, qui mittitur & c. & l. 3. tract. 4. de Just. 6. 3. n. 2.* & habetur in *l. Non est. 26. ff. de pignor. actione*. Sciendum tamen est, ubi iussu Magistratùs pignus constituitur, non aliàs constitui, nisi ventum fuerit in possessionem, ubi *gl.* monet in hoc differre pignus prætorium à conuentionali, quia pignus conuentionale seu hypotheca solà conuentione, absque traditione constitui potest *l. 1. ff. eod.*

Corollarium. Si Nuntius seu executor missus sit ad possessionem rei tradendam ex 1. aut 2. Iudicis decreto, non sufficit, quòd in presentia rei seu solo aspectu tradere velit possessionem. Sicuti notat Durandus communiter receptus in speculo *l. 2. de 1. decret.*

§. quinto. Cùm enim nuntius possessionem, aut administrationem rei non habeat, idèd non potest eam absque corporali apprehensione transferre, si tamen impedimentum obster, quo minùs ex Iudicis auctoritate possessio transferatur, tunc jura subueniunt, vt etiam solà iussione, seu verbo possessio ficta transferri queat, maximè in presentia & conspectu rei, sicuti *hic Felin. tradit. n. 5.* Quòd possessio habeatur pro accepta, seu acquisita, quando in conspectu rei traditur oculis, vel etiam extra conspectum ab executore non audente, vel non valente se appropinquare ex iusta causa. Adiuuat etiam plurimum ad hoc, si tradens ita possessionem, sit saltem in possessione juris conferendi. v. g. beneficium, officium, feudum, sicuti *Alexand. hic. not. n. 26.* vide quæ docui *l. 3. tr. 1. de just. 6. 7. n. 2. v. 4.*

CAPITVLVM VII.

Lator.

PARAPHRASIS.

Titius Caiam verbis etiam de presentia desponsauit, & matrimonium consummauit, postea cùm inter ipsos scandalum, aut contentio orta esset, vir mulieri debitum coniugij subtraxit; quamobrem mulieris consanguinei offensi, matrimonium accusare aggressi sunt, dicentes: quòd Titius eam in vitam, renitentem, & secundùm ætatem matrimonio ineptã duxisset. Tunc Titius cùm vitam dissolutam desideraret, contentus fuit, vt matrimonij separatio fieret, sed postea (ipso met viro, vt putatur turpitudinem & inconstantiam suam confitente) propositum erat, separationem rationabiliter factam non esse, ea propter Alex. III. mandat à se delegatis Iudicibus, si eis constiterit, Ecclesiam in ea separatione deceptam fuisse, vt ipsos ad coniugalem cohabitationem compellant, eò quòd matrimonia canonicè contracta, leuiter dissolui non debeant.

SUMMARIUM.

1. Sententia lata contra matrimonium non

vanis